

BÁDER GYÖRGY

Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület

Néhány szó megalakulásunkról – a PEPE (Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület) születése kapcsán idézek a toborzó cikkből (Disputa. 2001. 1. évfolyam. 1. szám):

„Tisztelt Barátunk, Szomszédunk, Pestújhelyi Polgárok, és mindenki, aki kötődik Pestújhelyhez!

Hosszú álmodozások és előkészületek után, az új évezred küszöbén megalakult az a közösségi fórum, amely szűkebb pátriánk, lakóhelyünk – esetenként munkahelyünk – területén politikai elkötelezettség nélkül egy tisztább, hangulatosabb, szebb, barátságosabb, élhetőbb – és nem utolsósorban biztonságosabb – települést próbál formálni Pestújhelyből.

Ezek a gondolatok ihlették azokat az embereket, akik itt Budapesthez képest kicsiny, néhány négyzetkilométernyi területen éltek-élik le életük nagy részét – egyszóval minket.

Úgy éreztük, először kimondatlanul, később egyre gyakrabban megszólítva egymást, hogy »jó volna« ezt a kis területet ebben az elidegenedő, anyagiasodó világban újraépíteni a hajdan hangulatos Pest melletti önálló település egymást segítő, összetartozó és egymás társaságában élő emberek közösségévé. Célunk megszólítani az őslakókat és az idetelepülteket, hogy közösen a hajdani önálló »polgárfalu« hangulatát újraélesszük. A pestújhelyiek 2009-ben már száz éve működő családi és baráti közösségét megidézni, életre hívni, hogy ismét megtanuljunk társak, szomszédok és barátok lenni.

Egyesületünk megalakulásakor negyvenhárom lelkes ember indította útjára a csapatot, hittel és reménnyel, hogy »lesz ebből valami jó«, nem balos nem jobbos, csak egyszerűen pestújhelyi.”

Ma itt vagyunk 2008-ban közel kettőszázan, a csapat sokasodik, mint hajdan egy-egy tiltott vallás hívőinek száma. Az én értékrendem szerint, mi mind hívők vagyunk.

Hiszen ma már az egyesületnek programterve van, ez mutatja, hogy létezik még bennünk az igény a közösen eltöltött órákra a közösen elvégzett, és elvégezendő feladatokra az értelmes emberi társulásra, életünk jobbá, elviselhetőbbé és hasznosabbá tételére.

Közös programjainkat ma már várják, és elvárják a pestújhelyiek, – nem csak PEPE tagok –, hogy, szervezzünk és hívjuk Őket. Mi igyekszünk!

Budapest XV. kerületében, Pestújhelyen állandó programokat szervezünk. Emléktáblát állítottunk dr. Bezsilla Nándornak, dr. Gerecze Péternek és dr. Szücs Istvánnak, Pestújhely alapítóinak, gróf Klebelsberg Kunonak, Ravasz László a kortárs református püspök szavaival: „a legnagyobb álmú kultúrpolitikus”, a népiskolák alapítójának, az 1956-os forradalom hősi halottainak.

Megemlékezünk a 1944-ben, Pestújhelyen felrobbant, a községházát porig leromboló bomba áldozatairól. Minden évben közösen koszorúzzuk meg emlékhelyeinket.

Halottaink tiszteletére gyertyát gyújtunk az eltüntetett (ma Újpalota panelházainak sokasága áll itt) Pestújhelyi temető helyén. A centenárium alkalmából 2009. november 1-jén egy süttői mésző (mintegy 6 tonna) emlékhelyet alakítottunk ki MEMENTÓ felirattal, képe a XV. kerületi önkormányzat honlapján, a hírek rovatban látható.

Segítünk a Közösségi Házunk (PEKH) által szervezett Pestújhelyi Napok megrendezésében. 2008-ben már tizenhetedik alkalommal.

Egyesületünk gyümölcsöző kapcsolatot tart fenn a Rákospalotai Múzeummal és a kerület kulturális intézményeivel.

Hagyományos évnyitó rendezvényünk a „Fekete vágást”, „felfalunk” egy disznót, amit természetesen együtt készítünk és fogyasztunk el.

Közösen megünnepeljük nemzeti ünnepeinket.

Kirándultunk nagy csapattal, egy-egy nemzeti nagyságunk tiszteletére: Ópusztaszerre, Szegeden a Dómban Klebelsberg Kuno sírját és

szobrát, Kehidán Deák Ferenc szobrát, a Kassai Dómban II. Rákóczi Ferenc sírját koszorúztuk meg.

A kassai kirándulás keretében egy kassai magyar civil szervezet, a „Márai házban” látott vendégül minket, székhelyükön, Márai Sándor szülőházában.

2007-ben Pécs városát és környékét látogattuk meg, megnézve hogyan is készülődik a „kultúra fővárosa”. 2008 őszén Kolozsváron jártunk, népes csapattal.

Ezek állandó programjaink. Kibővítve a tagságunk javaslatai alapján alkalmi programokkal, mozdulunk és mozdítunk. Ma már a kerületünk legnagyobb és legaktívabb civil szervezetének tartanak minket. Kapcsolatunk az önkormányzattal politikai befolyástól mentes, vagy legalább is ez a törekvésünk.

Ezt bizonyítja az is, hogy tagjaink, a különböző pártok képviselői, közösen is – civilként – tudnak a „jó dolgok” érdekében együttműködni.

A PEPE nem jobbos, vagy balos, mint ahogy évek során már változva megvádolták csapatunkat. Mi azokkal fogunk kezét – azokkal fogunk össze –, akik a jót, és a hasznos dolgokat kívánnak tenni – velünk közösen, Pestújhelyért a kerületért, az emberekért.

Egyesületünk Hírleveleiben mindez megismerhető volt.

Idézek a Disputa 2003 márciusában megjelent számából: „Számunkra a pártsemlegesség nem azt jelenti, hogy tagjainknak nincs markáns (és lehet egymásétól különböző) véleménye az éppen adott politikai helyzetről, hiszen a közéletiség az apolitikus közöny nem is lenne összeegyeztethető céljainkkal!” A politika a polisz szóból ered, ami az ókori városállamot jelenti. Politizálni tehát egyenlő, a közösségért, a közjó érdekében az emberért tenni. „Úgy vélem, hogy vélemény nélkül élni élettelenység. A Pátria szellemiségének záloga tehát nem a résztvevők személy szerinti semlegességén alapszik, hanem abban a közösen felvállalt tennivágyásban, amely kizárja, hogy a közös lakhelyünk érdekében létrejött összefogásban rejlt többlet energiát bárki, vagy bármely politikai irányzat saját vitorlájába foghassa.”

Sebestény István választmányi tagunk Civilika című írása a Disputa 2005. évi 1. számában jelent meg. Írásából egy részlet: „A civilnek nincs szüksége hatalomra. (Ha a civil hatalomhoz jut, már nem civil.) Az ő eszközüik eleve szelíd, a figyelemfelhívás, az érvelés, a meggyőzés,

a közvetítés. Így ez már egy kicsit más, mint a politika. Ez a „civilika”. A politika pénzről szól. A civilika legfeljebb csak beszél a pénzről”. Tehát a politikusok politizálnak, a civilek civilizálnak.”

A közösség elvesz valamit tőlünk, a szabadságunk egy részét, hiszen tartozni valahová azt jelenti adni magunkból, de magasabb szinten kapjuk vissza a megerősített alkotó energiát. A Disputa 2006. évi 3. számából is érdemes egy részletet kiemelni: „disznótoros rendezvényünk alkalmából, titkárunk (Varga Árpai egyesületünk titkára) meg is jegyezte – hát nem csodálatos, hogy legalább öt párt képviselője éles késsel a kezében egy asztalnál készíti a pestújhelyiek számára a közös ünnepi ebédet.”

Életre hívtuk a „Határtalan Civil Nap” rendezvényét, az országhatáron túli magyar civil egyesületek összefogására. Pályázat útján támogatta rendezvényeinket az Nemzeti Civil Alapprogram, valamint a XV. kerületi Önkormányzat.

Tagságunk számlálhatatlan óra társadalmi munkát vállal, adományokkal anyagilag is hozzájárul rendezvényeink sikeréhez. 2006-ban erdélyi vendégeink voltak, 2007-ben már Szlovákiából is résztvettek a rendezvényen, a horvát kisebbség is jelen volt. 2008 májusában meghívásunkra Erdélyből, Kassáról és Abdáról (Szerbia) is jött civil szervezet. 2008-ban a Határtalan Civil Napok-ra a hazai városokban működő civil szervezeteket is meghívtuk.

2006 októberében egyesületünk is meghívást kapott Kolozsvárra, a VIII., majd 2007-ben Csíkszeredába, a IX. Erdélyi Magyar Civil Szervezetek Kongresszusára. Felkérésükre rövid előadás keretén belül bemutattuk egyesületünk és a XV. kerületi Önkormányzat együttműködését.

Egyesületünk összefogva a kerületben működő más civil szervezetekkel létrehozta a Civil Egyeztető Tanácsot, a CET-et. A CET sikere, hogy ma már az önkormányzati költségvetésből civileknek nyújtott pénzügyi támogatásokat maguk a civil egyesületek osztják fel, a benyújtott pályázatok alapján.

2008 októberében az Egri Napok rendezvénysorozatának keretében, meghívást kaptunk az Egri Civil Kerekasztal „Párbeszéd a Partnerségről” konferenciájára, hogy bemuthassuk egyesületünket.

Tagjaink az egyesületnek nagy számban ajánlják az 1 százalékos adójukból.

Rendezvényeinkről, az általunk szervezett eseményekről rendszeresen beszámolunk az egyesület 3000 példányban megjelenő, ingyere- sen, tagjaink által írt, szerkesztett, nyomtatott és terjesztett Pestújhelyi Disputa hasábjain. Igyekszünk minél több embert bevonni a közösségünkbe. Rendszeresen működik a Kertbarát kör, az Asszonyklub.

Az 1912-ben alapított, 1948-ban megszüntetett Pestújhelyi Sport Klub, melyet egyesületünk újraélesztett, is sikeresen működik Több bajnoki érem mutatja eredményességüket. (2006-ban az egyesület egyik sportolója világbajnok lett.) Tagságunk létszáma folyamatosan nő, és szerencsére fiatalodik is!

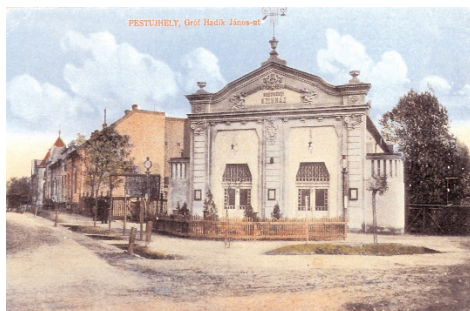
Az 1909. év a mi kis városrészünk életében talán a legjelentősebb év- szám. Pestújhely a nagyváros szélén, Rákospalotából kiválva önálló községként kezdte meg élni saját köz- és közösségi életét. Jövő évben (2009-ben – a szerk.) ünnepelünk, mi pestújhelyiek. Száz év nem nagy idő egy település életében, ha arra gondolunk, hogy Pest és Buda vagy akár Rákospalota is jeles dátumokhoz köti közigazgatási önállóságát. Egy ember életében száz év szinte elérhetetlen, de megadatott nekünk, hogy gondolatban végigéljük mindazokat az eseményeket, amik a száz év alatt Pestújhelyen történtek. A község előéletét a történetírók jóvoltából ismerjük. Az önállóvá válás mozzanatai is feltártak. Így pontosan ismerjük a 20. században született kisközségünk felnövekedését. Mi, akik örökösök vagyunk, most arra készülünk, hogy kellő tisztelettel ün- nepeljük meg teremtőink munkáját.

A 20. század első évtizedeiben a fővárosból költöztek ki véglegesen Pestújhelyre a községet alapító családok. Pestújhelyinek lenni kitüntetett volt. Öntelt büszkeség érződik őseink írásaiból, elbeszéléseiből. Az itt le- települt családok meghatározó polgári hangulatot hoztak magukkal, és ezt az aurát megtöltötték társadalmi rangsorolások mellőzésével, együttműködő cselekvéssel. Pestújhely története rövid és nem szokvá- nyos, hiszen szinte mindenki bejárt a fővárosba dolgozni – mint ma- napság –, mégis a lokálpatrióta kötődés rövid idő alatt meghódította az itt lakókat: miniszteri főtanácsost, postást, asztalost, kereskedőt, és min- denek előtt Pestújhely vendéglőseit.

A 2009-ben kezdődő ünnepi sorozattal nem csak tisztelni akarunk az ősöknek. Szeretnénk újraéleszteni a „polgárfalu” hangulatát. Szeret- nénk elérni, hogy a 2009-ben Pestújhelyen élő emberek nem csak a

centenárium évében, de folytatva elődeink példaértékű együttműködését, a 21. században is büszkék legyenek, hogy itt élnek, büszkék legyenek az utcájukra. Legyünk együtt különlegesek a kerületben azzal, hogy mi társak, barátok egyszóval emberek vagyunk. Kísérjék figyelemmel a centenáriumi év rendezvénysorozatát, meghívom Önöket Pestújhelyre, ha felébresztettem érdeklődésüket Budapest XV. kerületének nem túl ismert városrészére.

„Ha hajót akarsz építeni, ne azzal kezd, hogy a munkásokkal fát gyűjtsz, és szó nélkül kiosztod közöttük a szerszámokat, és rámutatsz a tervrajzra. Ehelyett először keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt.” (Antonie de Saint-Exupéry: A kis herceg)

A képeslapon Pestújhely 1911-ben átadott Széchenyi Színháza
(Rákospalotai Múzeum)